

שני שעירי פרק שישי יומא

סו.

עין משפט נר מצוה

לד א ב ג ד ה מני פ"ג
מה"ל עמוד י"ח הלכה
ע"ז (ד) ר"א (א) לעיל
לד ו מני פ"ה מהלכות פרה
הלכה ו:
לד ז מני פ"ג מהלכות עבודה
י"ח הל' ז:

תורה אור השלם

1. לכו נא ונבדוקה יאמר ה'
אם יהיו חטאיכם כשנים
כשלה ללבנו אם יאדימו
בחולע בצמר יקיה.
ישעיהו א יח

מוסף רש"י

למי שאין לו פת בסלו.
אזל היוס דוואג על למחר
(קטן ע"ד). לשון של
ההירות. למ סוק ומשן
כעין לשון וצוה שום
וקושין אותו כגלם שער
המשמלת והיא מלגן מליו
ואז יפין שמתל הקב"ה
לישראל עמלמ (שע"ה ב)
אם יפין סמלים כשנים כגלם
ליבנו (ע"ד ע"ד).

רבינו הגנאל

ה"ר י' סוכות ו"ב מילין
היו דברי ר' מאיר ר' יהודה
אומר ט' סוכות ו"י מילין
היו. ר' יוסי אומר ה' סוכות
ו"י מילין והיו פשוטין הן
כולן (א) אצל זה שאומר
ובלן לדי עירוב. א"ר
יוסי שח לילאכו בני אם
ע"י עירוב יכול אני לעשות
בשתי סוכות ו"י מילין.
צריך פירוש וזה פירושו,
עושה בחוק אביבה מילין
פירושית סוכה, ומדוברת
ד' מילין ועושה סוכה
אחרת. ובמשפט ללות
המולך שער המשתלח,
יצא מירושלים ומערב בסוף
מיל, והוא אלפים אמה
שהן תחום שבת, כדי
שיראו רשאי עוד לילך
מיל אחר שהוא אלפים
אמה אחרות. נמצא מהלך
שני מילין מירושלים שהן
ד' אלפים אמה, והשוכנים
בסוכה אבה מיל כלפי
ירושלים ומערב כדי להלך
מיל אחר, ומצד הירדן
מירושלים הולכין עמו שני
מילין ומצד הירדן שם (הם)
[האשמים] יציאו מן הסוכה
והחורים האנשים שבאו עמו
מירושלים הולכין עמו הם
שבאו מן הסוכה מיל על ידי
עירוב ומיל תחומם הגה ד'
מילין, וכן כן סוכה לסיכה
ד' מילין בענין הזה. אחרים
מערבין לצד זה ואחרים
מערבין לצד זה הנה ח'
מילין, ושאר בני מילין וצאנן
עוד היושבים בסוכה השניה
הם שלא עירבו בצד האחר
שבין סוכה לסיכה הולכין
עמו תחומם ומיל על
ידי עירוב הרי י' מילין.
אבל אליבא ד' מאיר דאמר
י"ב מילין בשאר בני מילין
עומד מרחוק ורואה מעשיו.
שחלק לשון של זהירות חציו
קשרו בסלע, ודיחיש דילמא
כיון לרישית זה השעיר ולא
יראה ויראה מה שבסלע.
ולמה היה קושר בין קרני
השעיר, אמרין (ב) הואיל ובו

רבי יהודה אומר תשע סוכות ועשרה מ"י"ן. יש ספרים שיש
צוק עשר סוכות אס כן לפי זה האחרונה היתה עומדת
צנוק ושמה משום חולש דמשלח כדי שלא יטערך לחזור וילין שם:
ובר"ן על ידי עירוב. מכאן משקיים אהא דלמחר צפרק מי שהוליאורו

(עירובין דף נ"ה). כזה יהו כל שצוית שבת
פירוש אלפים דמחוס ומועדין
ד' אמות דצרות העינים כולנה ונתנין
להם אלכסון ומפ"רת דככל ד'
שילך ונתנין לו אלכסון ויכול לילך
בצבת אלכסון של אלפים וכל מקום
שמוכר בגמרל עמוד רחב ד' על
ד' לאו דווקא אלא צעי שיהא ריבועו
כשיעור אלכסון של ד' על ד' היינו
ה' טפחים ושלש חומשין וגבי כוורת
צפ"ק דצבת (ד.ק.ת. ד.ק.ת. רחבה ו' ולא
נקט רחבה ד' כמו בכל דוכמא משום
דככל דוכמא דליירי דמרוצע לא הוה
כריך למינקט אלא ד' וממילא ידענא
כמו שהוא באלכסון כן הוא בכל מקום
אזל סמס כוורת עגולה היא ולי הוה
נקט רחבה ד' הוה משמע מכל ד'
כי כוורת אין לה אלכסון וקשה לפי
מכאן משמע דמחוס שבת מיל והיינו
אלפים ותו לא כמו שהוכיח רש"י
מיהו יש לומר דסימנא דעלמא הוה
מיל כמו בכל דוכמא דנקט אלפים
אף על גב דיהי' ליה אלכסון הכי
נמי הכא נקט מיל אף על גב דיהי'
ליה אלכסון מיהו קשה לפירושו דהא
פלות דצבת ילפינן מעשה לויס וערי
לויס אין ונתנין לאלה לפלות העולם
דליתא צפרק כ"לד מעברין (עירובין
דף נ"ו): על כן פירש רבינו שמואל
דהולך ממזרח העולם למערב או
ממזרח לדרום אין ונתנין לו פלות
אזל הולך מקרן דרומית מערבית
של עולם למזרחית כפומית ונתנין לו
פלות ועמוד דצבת ר' גזוה' ורחב ד'
על ד' הוה העמיד ריבועו לריבועו
של עולם וזרק ונת על גביו חייב ואם
אלכסונו עומד לריבוע העולם אינו
חייב עד שיהא ריבועו ה' טפחים
וג' חומשין: **במאן אורא הא**
דתינא חוין מאחרין שבהן בו. מימה
לי אמאי לא קאמר כמאן אולא הא
דתנן חוין מאחרין צבתה דהא
צמתנימין נמי קמי לה וליכא למימר
דגריסין דתנן כמו יש ספרים שהגנה
צבן דתנן ואמתני' קאי דאס כן אמאי
מיצעי ליה אסיפא מרישא הוה מני
לארובתי דמתני' אמאי כרבי מאיר
דקמי מירושלים עד צוק ז' ריס' ו'
דאמר י"ב מיל ונראה לי דגרס דתינא
וספיא דהא צביימא דלתינן עלה

היא וצטר פלוגמא דרבי מאיר ור' יהודה ורבי יוסי קמי לה ועל כן
מתמה גמרא אף על גב דרבי מאיר הוזכר צביימא וצטר הכי ר'
יהודה וצטר הכי רבי יוסי לכאורה הוה משמע דמסקנא דמילתא
ד' יוסי היא להכי איתערך לאשמועינן דלתינן דלתינן רבי
מאיר ובי האי גוונא איכא צפ"ק דסנהדרין (דף ו' ו') דן את הדין
לתינן דלתינן לא יחפור (צ"ב דף ק"ה): נמי איכא כי האי גוונא:
אטו
דכתיב
מכפרין דלמא קדים ומלכין (ד) דכתיב אם יהיו חטאיכם כשנים כשלה ללבנו ולא היה מניין למחצית החר עד שנעשה
איברים אברים. אותן איברים הם רשומאל חד אמר מותרים בהנאה הן. כלומר האכלים לבהמות וחד אמר אסורין.

שעשים רים. היו מירושלים ועד (ב) צוק הר גזוה וזקוק כלאמרי'
צבצב מניעה ו ענתה לראשי זוקין ונפלה: שצעה ומחלה רים לבל
מיל. הרי לתשעים רים י"ב מיל והם י"א מסעות מירושלים לסוכה
הראשונה ומסע אחד ומסוכה לסוכה עד י"א סוכות ט' מסעות הרי

תשעים רים שבעה ומחצה לכל מיל א"על כל
סוכה וסוכה אומרין לו הרי מוזן והרי מים
יבולין אותו מסוכה לסוכה חוין מאחרין
שבהן שאינו מוגיע עמו לצוק אלא עומד
מרחוק ורואה את מעשיו ימה היה עושה
חולק לשון של זהירות חציו קשור בסלע וחציו
קשור בין שני קרניו ודחפו לאחוריו והוא
מתגלגל ויורד ולא היה (ב) מניע לחצי ההר עד
שנעשה אברים אברים יבא וישב לו תחת
סוכה אחרונה עד שתחשך וימאיתו מטמא
בגדים משיצא חוין לחומת ירושלים ר' שמעון
אומר משעת דחיותו לצוק: **גמ' תנו רבנן**
עשר סוכות ושנים עשר מילין היו דברי
ר' מאיר ר' יהודה אומר תשע סוכות ועשרה
מילין ר' יוסי אומר חמש סוכות ועשרה מילין
היו וכולן על ידי עירוב אמר רבי יוסי סה לי
אלעזר בני אם על ידי עירוב יכולני לעשות
אפילו שתי סוכות ועשרה מילין כמאן אורא
הא דתינא חוין מאחרין שבהן שלא הגיע עמו
לצוק אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו
כמאן בר' מאיר: על כל סוכה וסוכה אומרין
לו הרי מוזן והרי מים: **י' תנא מעולם לא**
הוצרך אדם לכך אלא שאינו דומה מי שהיה
לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו: מה היה
עושה חולק לשון של זהירות: ונקטריה
כוליה בסלע כיון דמצוה בשעיר דילמא קדים
ומלכין ומיתבא דעתיה ונקטריה כוליה בין
קרניו ומנין דגמיש ליה לרישיה ולא אדעתיה
ת"ר (ג) בראשונה היו קושרין לשון של זהירות
על פתח האולם מבחוץ הלבין היו שמחין
לו הלבין היו עצבין ומתביישין התקינו
שיהיו קושרין על פתח אולם מבפנים ועדיין
היו מצויצין ורואין הלבין היו שמחין לא
הלבין היו עצבין התקינו שיהיו קושרין אור
חציו בסלע וחציו בין קרניו אמר ר' נחום בר
פפא משום רבי אלעזר הקפר בראשונה היו
קושרין לשון של זהירות על פתח אולם
מבפנים וכיון שהגיע שעיר לדבר היה מלכין
וידעו שנעשית מצותו שנאמר י' אם יהיו
חטאיכם כשנים כשלה ללבנו: לא היה מוגיע
למחצית ההר: איבעיא להו אותן אברים
מה הן בהנאה רב ושמואל חד אמר
מותרין וחד אמר אסורין מאן דאמר מותרין

דאזינו צפריה (ה) מנינו שם מידת חלוקת
ארץ ישראל לעתיד לצוה רחב גבול
כל שצט ושצט שצעים וחמשה מיל
וגם רבי אלעזר קליר יסד כן צפויט
ארץ צנקין כפות (ו) צרוחב ע"ה מיל
חילומיה והם כ"ה אלף קנים שצפסר
יחזקאל (מ) מנינו וכן המדה
הזאת (מה) וגו' וכל קנה ו' אמות
הרי ק"ג אלף אמה מן לכל אלפים
אמה מיל הרי ע"ה מיל: הרי מים
והרי מוזן. בגמרא מפרש אינו דומה
מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו:
שאינו מוגיע עמו לצוק. כמו שפירשתי
לפי שהיה רחוק צ' מילין: **חולק לשון**
של אוריא. בגמרא מפרש שמואל:
צא וישב לו. חחר עד סוכה האחרונה
א"ע"פ שהיואל חוין לחמסו אפילו
צרות אין לו אלא אלפים אמה
ממקום שלא לשם צרות לזה המירו
לפי שהוא מעונה ומלס ועוד שירא
לעמוד יחיד צמדצר משתחשך:
מאימתי מטמא בגדים. דכתיב והמשלח
את השעיר יצבס בגדיהו (והקרא טו):
ג' חמש סוכות ועשרה מילין.
וכל אחד מלויה וימר ממיל או (ז) עד
הסוכה על ידי עירוב: **סה לי אלעזר**
צני. בלשון שחוק על דברי ואמר
לי אם ע"י עירוב די לנו צ' סוכות
שיהיו צני ירושלים מלון אותו שני
מילין ומסוכה ראשונה יאלו לקראתו
צ' מילין הרי ד' מילין שאתה יכול
להרחיק הסוכה מירושלים וסוכה
השניה לסוף הרצעה מילין של
ראשונה ויהיו מקצת צני הראשונה
מעברין לד' השניה ומקצת יערבו
לד' ירושלים וכן צני שניה
מקצתן מעברין לד' הראשונה
לנאח לקראתו צ' מילין ומקצתן
מעברין לד' צוק ללוותו צ' מילין:
כמאן כרבי מאיר. דלילי לרבי

יהודה ורבי יוסי אף האחרון מניע
לא נכרך אדם המשלח לאכול דרך אלא מה טעם אמרו לו כן
שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו להיות רעב כמי שאין לו:
כיון דמלוה שצעי. לדחפו לאחוריו כדכתיב [שם] אל ארץ גזירה
דבר המתגור ויורד אזי אחרת נקטריה כוליה צלולע ומנין
דקדים ומלכין קודם דחיפת השעיר ומייצבא דעתיה משמחת
ליבון החטאים ולא איכפת ליה לקיים מצוה השעיר לפיכך קושר
בצמחונה תליה בין קרניו ועיניו תלוין צו ומלמחר שהוא עסקו
שחמתי מללכת כולה: **דגמיש ליה לרישיה.** יכוף ראשו תחת

ערי לויס בין חולק בין אלכסון של קרנות לשאר רוחות, בתחום שבת אין נכון לקרן כאן ויחר מתקנות אחר. מיהו נראה לי כפי רבינו
(שמעון) [שמאלן] שפירש דוקא לקרנות שמרובעין לריבוע עולם כדמכות ההם בעינן אלכסון ולא לשאר רוחות. מ"ר. בא וישב תחת
סוכה האחרונה עד שתחשך. ואין להקשות למה [אל] תקנו סוכה שם [וריש שם] עד למחר אלל הנוק, כי רש"י פי' יפה שירא לעמוד
מתדבר וגם הוא הלכו ומעשה, ואין לומר שישויה אחרים אלא ולא יעמוד יחיד, כי אין נכון לנאות כיון אם הונוט אם לאו. ואומר
רבינו דלפניו למאן דלמחר תמונן דלוריימא כיון שלא היה שם שניתמו קטועה (עד) ממחלת היום אם חורר לו אין כאן איסור מן
החורב ונמי לא גזר בני האי גוונא. מ"ר. גב'. רבי יהודה אומר עשר סוכות בעשר מ"י"ן. כן נמנו בכל הספרים ואינו יודע
לשטר, כי ל"ג עשר סוכות חוין י' מילין כיון שלא מניע שיערך סוכה לא אלל ירושלים ולא אלל הנוק ובחן מילין למה יעשה סוכה, ען כן נראה דגרסין משע סוכות, וכן מנינו במסופסא (פ"ג). כי א"י א"עירוב בני ע"י יד עירוב בו. מיהו אין זה מנופה משע כי אי אפשר
ללא **במאן אורא חוין מאחרין שבהן בו.** וצ"ק כתיבא לא מפרש כמה מילין היו. [ו] שתיים כן צפסרין הרבה, ולא גרסין דתנן, דל"י דמתני' היא מרישא הוה ליה לאחיו דקמי כתיבא חוין מילין. ר' יוסי. א"א נצרך אדם רבי. אלא כל היה רבינו היו
מלכין אותו אפילו לא היה (וימר דוקא ששיר היינו כמו) [וזהו שיער] את שיערי כמו שיעריהן שבת ומנומאה, מיידי הכא שמתקין כיון שחלוונו ומתוך שיהיה יודע שאם ירעב ציומר יחמוטו צלונות ימלא לאלל לא ירעב כל כך. מ"ר. יצ"ק לשון של זהירות ציון
(ומה) [שם] מ"ל שחן צמחין אותו ויס הפסדים ככר הביאו אותו מתחמלו, אז נמי על ראש שער מניזלין כל דלמחר ד' הוא מתמחר צפסרין כ"ה דברים [סו, נ]. ג' צ"ק. נבכסת שקלים פיק המנומא [מ"ג] ממה דהא לשון של זאירות דהא אף אין לשון
ואירות שחין קושרין בנקודת כגלם השעיר המשמלת לעיל צפרק ערך בקלפי [מג, נ]. דקמי פרה ולשון של זאירות שער צלונות האלס כגב שער ולשון שצין קרניו צאן משירי הלספה. מ"בין וירדיין שנעשית מצוה. ואע"פ שיהי ממה פעמים
מלכין קודם עשית המלוה מ"מ סוף לעשיתו היא מלכין.

(ח) חולקין דף י"א. (ג) [מסופסא
פ"ג הי"ח]. (ד) ר"א (א) לעיל
י"ו: [ש"ע] (ד) ר"א (א) לעיל
(א) [מניעה י"א]. (ו) [דף
ג"ג]. (ז) [צפי שקלים כסולת
המתחיל או רחתי]. (ח) [כ"ב י"ב,
(ט) [לויס ז' של סוכות כסולת
המתחיל ב' אקח מעדן,
(י) [רש"י מ"ח]. (כ) [וישע
מוס' עירובין נא. ד"ה סוכה].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שעשים רים
היו מירושלים ועד הצוק צוק
הר גזוה:

תוס' ישנים

[נספיקה דף טו, ב]. א"א עירם
ולא התיבא בהררין.
צפרקן כסולת דלמירין
צפ"ו [מד, א]. שפיה מרחיקת,
והדריקין וירוקן מלח מילת
היא דלמיר כעמות [מ, ב].
העירוב לפני צ"ן וכל הרחיה
לכעל פניה מרחיקת דלמיר
מר סוקן לעבירה הדיוקן.
ואס"ג דלמירין כעבות [מ, ב].
צ' עמוד החחר מביא לדי
הדיוקן וסוקן החחר מביא
לדי לדי ירקון. מ"מ שני
מנין הן דיומן לנאח שטיקן
לדי ירקון. מ"ר. א"א אבו
מישראל. אלא לא בעי למימר
למו משלל ללא מחתבין ליה
שעצרו ע"י הליס ע"ו.
ג' עמוד עמוד קודם

מתני'. השערים רים י' שבעה
ומחצה א"כ מ"ה. ר' רש"י
הדחה מיל אלפים אמה שתי
שעט צבירימא דסופי' דהאזני
פ"י [שון] צבת חלוקת ארץ
כלל שצט ושצט שצעים וחמשה
מילין חוין משה עשירי אלף
קנין כספר יחזקאל [מ"ח].
הקשה שז' אמות הרי משה
ומחשס אלף אמה מן לכל
אלפים אמה מיל על ששעט
ומחשה מיל. מכאן קשה על פי'
ר"ת דס"פ י' שהוליאורו
[עירובין כ"ג, א]. דקאמר הם
ארבע אמות שאלמו הן
ואלכסון בין דצין צבוע
[העולם] בין בשאר רוחות
בעינן אלפים עם אלכסון שחן
אלפים אמה [וח' מאתן] וכן
נוריקא צרבעת אמות ועבירה
בעינן אלכסון. דהא הכא צ'
חשיב אלא אלפים אמה
מחוממות שחן מיל מנו
שמשעט כאן, ועוד קשה כי בכל
ההלמוד נקט עמוד גבוה
עשרה ורוב ארבעה ואמאי
נקט רוב ארבעה ששה הוה
ליה למינקט שאלכסון של
ארבעה קרוב לששה הוה. ובי
מימא דרובח ארבעה ואלכסון
קאמר, על כן צפרק קאמ'
דצבת [מ, א]. גבי כוורת דנקט
רוב ששה פ"י שהיא עגולה
ובשתרעננה מתללל בין אלכסון
ד' על ד' שיעלה קרוב ל'
טפחים לפי רש"י דהתם
[ו] לפי ר"ח טפחים משמע
שם עובי הדפנות. (א' ד')
[שפי מ"ד]. על ד' הוה ליה
למינקט מילין שחן ד'
[ו] אלכסון קודם, ועוד קשה לרבינו
דצפרק כ"לד מעברין [עירובין
כ, ב]. צ' שנעמחל דטבלא
מרוכנת מוחב כדכ"ה בני ערי
לויס ילפינן מייחיה פילוח של
תחומי שבת שלא היה כריבוע
אלא אלפים משע דפרשית
הס. ויש לנחות דלע"ג דגבי